

De worsteling des Heren

(Onderstaand een overzetting van een mondelinge bijbelstudie "Boodschap van de bijbel" gesproken door wijlen D. van Zuylekom en opgeschreven door Wieb Rodenhuis)

Gen. 32:1-32:

“Ook Jakob ging zijns weegs, en engelen Gods ontmoetten hem. 2 Toen hij hen zag, zeide Jakob: Dit is een leger Gods. Daarom noemde hij die plaats Machanaïm. 3 En Jakob zond boden voor zich uit tot zijn broeder Esau, naar het land Seïr het gebied van Edom. 4 En hij gebod hun: Zo zult gij tot mijn heer, tot Esau, zeggen: Zo zegt uw knecht Jakob: ik heb als vreemdeling bij Laban vertoefd en ben daar tot nu toe gebleven. 5 En ik heb runderen, ezels en kleinvee, slaven en slavinnen verworven, en ik laat dit mijn heer meedelen om uw genegenheid te winnen. 6 De boden nu keerden tot Jakob terug en zeiden: Wij kwamen bij uw broeder, bij Esau, en hij is reeds op weg u tegemoet, met vierhonderd man bij zich. 7 Toen werd Jakob zeer bevreesd en het werd hem bang te moede; en hij verdeelde het volk dat bij hem was, en het kleinvee, de runderen en de kamelen in twee groepen. 8 Want hij dacht: Indien Esau op de ene groep afkomt en die verslaat, dan kan de groep die overblijft, ontkomen. 9 Toen zeide Jakob: O God van mijn vader Abraham en God van mijn vader Isaak, Here, die tot mij gezegd hebt: keer terug naar uw land en naar uw maagschap en Ik zal u weldoen, 10 Ik ben te gering voor al de gunstbewijzen en voor al de trouw, die Gij aan uw knecht bewezen hebt, want met mijn staf trok ik over de Jordaan hier en nu ben ik tot twee legers geworden. 11 Red mij toch uit de hand van mijn broeder, uit de hand van Esau, want ik ben bevreesd voor hem: misschien zal hij komen en mij verslaan, zowel moeder als kinderen. 12 Gij toch hebt gezegd: Ik zal u zeker weldoen en uw nageslacht maken als het zand der zee, dat wegens de menigte niet geteld kan worden. 13 En hij bleef daar die nacht over. Toen nam hij van hetgeen hij verworven had een geschenk voor zijn broeder Esau: 14 Tweehonderd geiten en twintig bokken, tweehonderd oaien en twintig rammen, 15 Dertig zogende kemelinnen met haar veulens, veertig koeien en tien stieren, twintig ezelingen en tien ezelhengsten. 16 En hij stelde ze onder de hoede van zijn slaven, elke kudde afzonderlijk, en zeide tot zijn slaven: Trekt voor mij uit en laat ruimte tussen de verschillende kudden. 17 En hij gebod de voorste: Als mijn broeder Esau u ontmoet en u vraagt: van wie zijt gij? en waarheen gaat gij? en van wie is dat vee daar voor u uit? 18 Zeg dan: van uw knecht, van Jakob; dit is een geschenk, gezonden aan mijn heer, aan Esau, en zie, hij komt ook zelf achter ons aan. 19 En hij gebod zowel de tweede als de derde en verder allen die achter de kudden liepen: Aldus zult gij tot Esau spreken, als gij hem aantreft; 20 En gij zult zeggen: ook uw knecht Jakob komt daar reeds achter ons aan. Hij dacht namelijk: Laat ik hem verzoenen met het geschenk dat voor mij uitgaat, en daarna wil ik zijn aangezicht zien; misschien zal hij mij goedgunstig zijn. 21 Aldus ging het geschenk voor hem uit, maar zelf bleef hij die nacht in de legerplaats. 22 Toen stond hij in die nacht op, nam zijn beide vrouwen, zijn beide slavinnen en zijn elf zonen, en trok de doorwaadbare plaats van de Jabbok over; 23 Hij nam hen en deed hen de beek overtrekken, en hij bracht alles wat hij had naar de overzijde. 24 Zo bleef Jakob alleen achter. En een man worstelde met hem, totdat de dag aanbrak. 25 Toen deze zag, dat hij hem niet overmocht, sloeg hij hem op zijn heupgewricht, zodat Jakobs heupgewricht ontwricht werd, terwijl hij met hem worstelde. 26 Toen zeide hij: Laat mij gaan, want de dageraad is gekomen. Maar hij zeide: Ik laat u niet gaan, tenzij gij mij zegent. 27 Daarop zeide hij tot hem: Hoe is uw naam? En hij zeide: Jakob. 28 Toen zeide hij: Uw naam zal niet meer Jakob luiden, maar Israël, want gij hebt gestreden met God en mensen, en gij hebt overmocht. 29 Daarop vroeg Jakob:

Zeg mij toch uw naam. Maar hij antwoordde: Waarom vraagt gij toch naar mijn naam? En hij zegende hem daar. 30 En Jakob noemde de plaats Pniël, want [zeide] [hij] ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn leven is behouden gebleven. 31 En de zon ging over hem op, toen hij door Penuël getrokken was; en hij ging mank aan zijn heup. 32 Daarom eten de Israëlieten tot op heden de heupspier niet, die op het heupgewricht ligt, omdat Hij Jakob op het heupgewricht, aan de heupspier, geslagen had.”

Ja, Jacob gaat uiteindelijk terug. Hij heeft lang bij Laban vertoefd en ook Laban had hem behoorlijk bij de neus had genomen. Toen hij eerst zeven jaar had gediend voor een vrouw, toen bleek dat degene niet te zijn waarop hij verliefd was, maar haar zus. Toen moest hij nog een keer zeven jaar bij Laban dienen, om zijn liefde te kunnen huwen. Na veertien jaar had hij toen deze beide dochters van Laban gehuwd. Dan zie je dat hij nog een aantal jaren blijft, totaal zes jaar om kudden te werven, die hij ook verworven heeft.

Na 20 jaar gaat Jacob terug naar zijn geboorteland. Hij doet dat in gehoorzaamheid, want hij doet het niet op eigen initiatief. Zo lezen we in Gen.31:3

“Toen zeide de Here tot Jakob: Keer terug naar het land uwer vaderen en naar uw maagschap, en Ik zal met u zijn.”

Dus Jacob ging in gehoorzaamheid des Heeren terug naar het land Kanaän en ontmoette daar engelen Gods (Gen.31:1). Dat is toch wel bijzonder. Hij gaat zijn weg in opdracht van de Heere God. Hij gaat terug naar het land Kanaän en engelen Gods ontmoeten hem. Hij wandelt in gehoorzaamheid aan de Here. Het is a.h.w. dat de Here hem bemoedigt, doordat hij engelen Gods ontmoet. Er staat dat hij ze ontmoet, er staat niet: “En engelen Gods verschenen hem. Het was niet een verschijning, het was een ontmoeting.

Jacob keert terug van zijn lange ballingschap naar het land van zijn vader. De engelen Gods begroeten hem, die heten hem a.h.w. welkom. Het is wel bijzonder toen hij heenging, twintig jaar daarvoor, toen hij op de vlucht was voor Esau, toen hij de vlucht nam van Kanaän naar Padam Aram naar Laban, waar hij uiteindelijk bij terecht kwam, dat hij toen hij het Kanaän verliet, dat hij toen een droom kreeg. Hij zag in een droom een ladder en engelen die op die ladder naar omhoog en naar beneden gingen. In Gen.28:12 lees je daarover:

“Toen droomde hij, en zie, op de aarde was een ladder opgericht, waarvan de top tot aan de hemel reikte, en zie, engelen Gods klommen daarlangs op en daalden daarlangs neder. 13 En zie, de Here stond bovenaan.....”

Nu gaat Jacob terug en hij ontmoet engelen. Wat zag Jacob daar boven aan die ladder in Bethel? Hij zag de Heere en de Heere begon tegen hem te spreken. Het is in dit hoofdstuk 31 heel bijzonder, hij komt terug en ontmoet engelen en onmiddellijk daarop, in de nacht daarop, ontmoet hij de Heere. De Heere is nooit ver weg van ons, is altijd nabij.

Als Jacob dit zo gadeslaat en als hij die engelen ontmoet, dan weet hij onmiddellijk wie ze zijn en hij benoemt ze ook. Hij twijfelt er niet over, er staat er in Genesis 32:1-2:

“Ook Jakob ging zijns weegs, en engelen Gods ontmoetten hem. 2 Toen hij hen zag, zeide Jakob: Dit is een leger Gods. Daarom noemde hij die plaats Machanaïm.”

Dit is een “leger Gods”. Heel bijzonder, want een leger Gods is eigenlijk enkelvoud. Waarom noemt

hij die plaats dan Machanaïm? Want de letterlijke betekenis van Machanaïm is twee legers, een leger eigenlijk verdeelt in twee delen, daarom noemt hij die plaats Machanaïm. Het is a.h.w. een leger Gods, voor Jacob uit en het is een leger Gods **achter hem aan**. De Here omringt hem met een leger van voren en van achteren. Hij gaat terug naar Kanaän, waar hij bevreesd is om Ezau te ontmoeten, want hij heeft een schuldig geweten. Hij keert terug naar de plaats van zijn misdaad, dat weet hij heel goed. Hij zal ook vader Izaäk onder ogen komen. Hij zal Ezau, waarvoor hij vluchtte, onder ogen moeten komen. Ezau, die zo dorste naar wraak. Zou dat nu na 20 jaar een beetje zijn afgenomen of zou die wrok nog in Ezau laaien? Hij ging met angst en beven terug, maar in opdracht en in gehoorzaamheid aan God. En de Heere bemoedigt hem. Hij komt Kanaän binnen en hij ontmoet engelen Gods als twee legers, de Heere omringt hem van voren en van achteren. Net zoals ook Israëel trok uit Egypte, toen ze in opdracht van de Heere trokken naar het land Kanaän. Ook daar was een wolkkolom, waarin de Heere aanwezig was. Toen omgaf die wolkkolom hen ook van voren en van achteren. Overdag was er de wolkkolom en 's nachts was het een vuurkolom. Dit alles om het volk te beschermen tegen de Egyptenaren, zodat die hen niet konden inhalen.

Het wonderlijke is, dat ondanks deze voorzienigheid van God, die nota bene getoond wordt aan Jacob en aan zijn vrouwen en aan zijn kinderen en aan al de slaven en slavinnen, die hij heeft, hij toch nog vreest voor Ezau. Jacob ziet het wel, maar Jacob vertrouwt er niet op. Dit is hetzelfde als je naar een samenkomst gaat en er staat een prediker en spreekt uit het Woord van God en je leest met elkaar dat Woord, de boodschap van God en je hoort spreken dat de Here je nabij is, dat de Heere je omgeeft van voren en van achteren, dat Hij je lief heeft. Dat je Hem altijd volledig kunt vertrouwen, in al je handelen, in heel je leven. Als je dan naar huis gaat, je het allemaal wel gezien hebt en wel gehoord hebt, maar dat je toch in je dagelijkse praktijk anders handelt, dat je niet op de Heere vertrouwt.

Zo zit Jacob in elkaar, zo zitten wij vaak ook in elkaar, want wij lijken allemaal heel erg op onze Jacob, die zo op eigen inzicht vertrouwde en op eigen kunnen vertrouwde. Want Jacob was ook scherp van eigen geest, want heel zijn leven was hij altijd met sluwheid bezig. Hij had altijd van die heimelijke trekjes en van de geheime streken haalde hij altijd uit om mensen de loef af te steken en te slim af te zijn en het lukte hem ook steeds. Zo zat hij in elkaar, in plaats dat hij op de Heere vertrouwde, vertrouwde hij niet op de Heere. Hij zag op de omstandigheden (*zien wij ook op de omstandigheden?*) en hij vreesde voor Ezau, daarom lees in vers Gen. 32:3:

“En Jakob zond boden voor zich uit tot zijn broeder Esau, naar het land Seïr het gebied van Edom. 4 En hij gebood hun: Zo zult gij tot mijn heer, tot Esau, zeggen: Zo zegt uw knecht Jakob: ik heb als vreemdeling bij Laban vertoefd en ben daar tot nu toe gebleven. 5 En ik heb runderen, ezels en kleinvee, slaven en slavinnen verworven, en ik laat dit mijn heer meedelen om uw genegenheid te winnen.”

Hij zendt boodschappers voor zich uit, eigenlijk met een misselijkmakende boodschap, waaruit geen enkel geloofsvertrouwen blijkt. Zo zult gij tot mijn heer, tot Esau zeggen om de genegenheid van te winnen, zo spreekt uw knecht Jacob.

Als hij op het eerstgeboorterecht, op de zegen van zijn vader Izak had vertrouwd, als hij had vertrouwd op wat de Heere hem zou geven, dan wist hij wel dat de rollen omgedraaid waren, dan was niet Ezau zijn heer, dan was hij de heer, dan was hij niet de knecht van Ezau, maar dan was Ezau, volgens de profetie, de knecht van Jacob. Maar hij stond niet in het geloof, hij stond niet in de geest, hij stond in het vlees.

Dan heb je nota bene, het leger Gods om je heen, van voren en van achteren, ondanks dat de Heere hem dat toont, vertrouwt hij niet op God. Zo zitten wij ook in elkaar. De Heere komt het ons

duidelijk maken door Zijn Woord, maar we zijn net als Jacob, als het erop aankomt in de praktijk van ons leven, dan handelen we heel anders dan we in geloof zouden moeten handelen. Ondanks dat Jacob dan denkt, de genegenheid van Ezau op deze manier te winnen, staat er in Genesis 32:6:

“De boden nu keerden tot Jakob terug en zeiden: Wij kwamen bij uw broeder, bij Esau, en hij is reeds op weg u tegemoet, met vierhonderd man bij zich.”

Waarschijnlijk hebben die boden Ezau nooit bereikt. Die boden zijn wel richting Ezau gegaan, maar op een gegeven moment zagen ze daar een grote troep van 400 man van Ezau op hen afkomen richting Jacob. Nou die hebben gedacht, “mij niet gezien”, en gingen rechtsomkeert, het is wel goed met die boodschap. We gaan maar zeggen tegen Jacob, Ezau komt eraan hoor, met 400 man.

Het was wel duidelijk dat deze Ezau nou niet met goede bedoelingen op weg was naar Jacob. Als hij nu alleen was gekomen naar zijn broeder met een mannetje of tien, maar niet met 400 man, als een leger bewapend, dat voorspelde niet veel goeds. Die boodschap was wel een hele schok voor Jacob. Jacob die moet zich gerealiseerd hebben, dat Ezau dus allang wist dat, Jacob er aan kwam en even aan die boden zou vragen, waar ze dan Ezau hadden gezien, met die 400 man, dan kon hij berekenen, dat Ezau hier dan binnen 24 uur zou zijn.

Hij zal ook wel gedacht hebben, hoe Ezau dit zou kunnen weten, dat Jacob richting Kanaän kwam. Was er misschien een spion in mijn midden, die dat verteld heeft aan Ezau? Dat Ezau er met een leger van 400 man er aan kwam stomen, dat maakte hem echt wel bang en de kwade vermoedens die hij had, dat Ezau nog best behoorlijk woest er om was, dat die eerstgeboortezegen, gestolen was door Jacob, dat werd nu bewaarheid, en hij dacht: “Ezau die dorst naar wraak.” Dan lees je als antwoord in Genesis 32:7:

“Toen werd Jakob zeer bevreesd en het werd hem bang te moede; en hij verdeelde het volk dat bij hem was, en het kleinvee, de runderen en de kamelen in twee groepen.”

In zijn schuldig geweten werd hij bang, dan lees je dat hij het volk dat bij hem was en het kleinvee en de runderen en de kamelen in twee groepen verdeelde. Want hij dacht, indien Ezau op de ene groep afkomt en die verslaat, dan kan de andere groep die overblijft ontkomen. Jacob reageert direct, hij laat er geen gras over groeien, hij laat geen tijd verloren gaan. Als hij dat dan zo geregeld heeft, zo met alles wat hij had en al zijn kinderen ook verdeeld heeft in twee groepen, dan gaat hij bidden. Toen zeide Jacob: “Oh God.....”

Wonderlijk, zo zijn wij van nature ook. Zo doen wij zelf ook vaak eerst in ons leven, als we niet oppassen, als we in bepaalde omstandigheden komen, dat we zelf onze regels stellen, net als Jacob. Wij gaan niet eerst bidden en zeggen: “O God, o Heere, en de zaak aan Hem voorleggen. Nee, we gaan aan het regelen en als we het dan geregeld hebben en we hebben alles gedaan wat we denken te kunnen doen, dan gaan we tot de Heere bidden. Dat deed Jacob ook. Dat is eigenlijk de verkeerde volgorde. Dan staat er in Gen.32:9-12:

“Toen zeide Jakob: 9 O God van mijn vader Abraham en God van mijn vader Isaak, Heere, die tot mij gezegd hebt: keer terug naar uw land en naar uw maagschap en Ik zal u weldoen, 10 Ik ben te gering voor al de gunstbewijzen en voor al de trouw, die Gij aan uw knecht bewezen hebt, want met mijn staf trok ik over de Jordaan hier en nu ben ik tot twee legers geworden (dat had Jacob zelf gedaan, en zelf besloten). 11 Red mij toch uit de hand van mijn broeder, uit de hand van Esau, want ik ben bevreesd voor hem: misschien zal hij komen en mij verslaan, zowel moeder als kinderen. 12 Gij toch hebt gezegd: Ik zal u zeker weldoen en uw nageslacht maken als het zand der zee, dat wegens de menigte niet geteld

kan worden.”

Het is bijzonder dat dit gebed het allereerste gebed is in de Bijbel. Je kan veel van dit gebed leren, want ondanks dat Jacob Jacob is en hier helemaal handelt naar de mens, helemaal handelt naar het vlees, is hij wel, als gelovige, heel erg eerlijk. Als hij voor de Heere komt, dan liegt hij niet, hij is doodeerlijk. Hij vertelt de Heere helemaal wat hij op zijn hart heeft, hij legt de hele zaak wel aan de Heere voor. Hij noemt de Heere; de God van mijn vader Abraham, de God van mijn vader Izaäk, Heere. Hij heeft God leren kennen door zijn grootvader Abraham en door zijn eigen vader Izaäk.

Zo hebben wij ook de Heere leren kennen door de Heere Jezus Christus, de God en Vader van onze Heere Jezus Christus. De Heere Jezus heeft ons de Vader doen kennen, heeft aan ons de Vader verklaard. Daarom roepen wij ook, Abba Vader. Dat doet Hij ook nu en laat zien hoe dat is gekomen in zijn leven, om God ook Vader te noemen, God van mijn vader Abraham, de God van mijn vader Izak. Heere die tot mij gezegd heeft.....

Wat Jacob hier ook mooi doet, is dat hij als een gelovige, nu opeens in die geloofshouding gaat staan. Het is zo ongelovig wisselend steeds in dit hoofdstuk met Jacobs leven. Maar ook met ons leven is het vaak heel wisselend. Aan hem worden engelen Gods getoond, die omgeven hem van voren en van achteren. Als hij dat ziet en in gehoorzaamheid weer terug keert naar het land Kanaän, dan wandelt hij op dat moment als een gelovige. Dat moment is voorbij en dan gaat hijzelf een slimmigheidje verzinnen en hij stuurt boden weg. Als de boden dan terug komen, dan is dat niet het resultaat wat hij in zijn hoofd had, en dan is hij zeer bevreesd. Dan zit hij helemaal weer in zak en as en kijkt hij alleen maar op zichzelf en op de omstandigheden en hij zit heel zwaar terneer. Dan gaat hij direct weer van alles regelen, zonder de Heere daarin te kennen. Als hij alles geregeld heeft, dan wendt hij zich tot de Heere, dan is hij weer de gelovige.

Zo zitten wij ook in elkaar, vaak van het ene moment op het andere moment, switchen wij maar. Op het ene moment sta je als een gelovige, dan weer als een ongelovige. Dat merk je op een bidstond, dan bid je als een gelovige, je bent nog maar amper bij de bidstond weg en je handelt weer als een ongelovige. Soms merk je dat ook bij jezelf op, dan zeg je; ik ellendig mens. Maar Jacob bidt hier als een gelovige, je hoort Jacob een gelovig gebed uitspreken, een gebed tot zijn God en Vader richt hij zich, o God en Vader. Het verdriet en angst klink erin door. Hij beroept zich dan ook op wat God heeft gezegd in vers 9: “Keert terug naar uw land en naar uw maagschap en Ik zal u wel doen.” Hij beroept zich op het Woord van God, op wat God heeft gezegd.

Dat mogen wij ook doen in het gebed, altijd pleiten op Gods beloften, vanuit Zijn Woord. God heeft vele beloften gegeven, maar niet alle beloften in Zijn Woord zijn voor ons, daarom moet je oppassen welke beloften aan ons zijn gegeven in Zijn Woord.

Maar er zijn wel vele beloften ook voor ons. Het is altijd goed zo te bidden, zoals Jacob hier in het eerste gebed in de Bijbel bidt. Hij legt a.h.w. zijn hand op Gods Woord. Hij pleit ook op grond van Gods Woord en zo komt hij tot de Heere en spreekt tot de Heere. Zo heb ik ook wel eens in bepaalde omstandigheden van mijn eigen leven, bijvoorbeeld, zelf ook stil gestaan bij verschillende teksten, die we bespraken. Zo heb ik zelf persoonlijk gebeden tot de Heere en sprak ik tot de Heere. Zo heb ik laatst, ook in moeilijke omstandigheden in mijn eigen leven, ook stil gestaan bij verschillende teksten, die tot mij spraken. Zo heb ik ook zelf persoonlijk gebeden, een gebed zoals Paulus in Filp. 4 zegt: “Maar God zal in al uw behoeften **heerlijk voorzien** in Christus Jezus.” Dan wordt je weer gerust. De Heere zal voorzien in al je behoeften, naar Zijn rijkdom en niet een klein beetje voorzien, maar heerlijk voorzien. Dat kan je rust geven. Vaak is het zo, dat zulke teksten je altijd te binnen schieten op het moment, als je je tot God wendt, dan mag je ook die rust ervaren! Zo is Jacob ook bezig met wat God heeft gezegd. Hij is zo eerlijk hier, dat hij iets zegt, dat is

wonderbaarlijk want hij zegt in vers 10:

“Ik ben te gering voor al de gunstbewijzen en voor al de trouw, die Gij uw knecht bewezen hebt, want met mijn staf trok ik over de Jordaan en ben ik hier tot twee legers geworden. Red mij toch uit de hand van mijn broeder, uit de hand van Ezau, want ik ben bevreesd voor hem: want misschien zal hij komen en mij verslaan, zowel moeder als kinderen.”

Als hij toen “amen” had gezegd, dan had hij alleen maar op Ezau gelet. Je bent dan alleen maar met de omstandigheden bezig, in een situatie waar je nu in bevindt en het gaat alleen maar om jouw. Nee, hij staat hier toch als een gelovige, want hij gaat verder, want hij zegt in vers 12:

“Gij toch hebt gezegd: Ik zal u zeker weldoen en uw nageslacht maken als het zand der zee, dat wegens de menigte niet geteld kan worden.”

Op het eerste gezicht lijkt het alsof Jacob in het gebed, aan het einde, alleen maar aan zichzelf denkt en spreekt vanuit het vlees. Maar nee, hij spreekt van uit de geest, want hij voegt toe in vers 12:

“Dat zijn nageslacht gemaakt zal worden als het zand der zee, dat wegens de menigte niet geteld kan worden.”

Ezau zou hem dus niet verslaan, anders kunnen Gods beloften nooit waargemaakt worden, dat hij zal worden, met zijn nageslacht als het zand der zee, zoveel mensen. Hij had best wel geloof in Gods beloften. Zo eindigt hij ook in dat geloof. Maar nadat hij gebeden heeft, staat onze gelovige op uit zijn gebed, en gelijk is het weer het “eigen ik” aan de gang. Want we lezen in vers 13:

“Hij bleef daar die nacht over. Toen nam hij van hetgeen hij verworven had een geschenk voor zijn broeder Esau.”

Onmiddellijk gaat hij zelf weer een oplossing verzinnen, komt hijzelf met een simpel plan, om Ezau die daar met 400 man, met een heel leger op hem afkomt, om die maar zo goed mogelijk gunstig te stemmen. Misschien vinden we het bijna ondenkbaar, als je zo zou handelen. Maar laten we eerlijk zijn, net als Jacob hier in zijn gebed. Waar hij zegt: “Ik ben te gering voor U.”

Als we dan zien op onszelf, dan weten we uit de praktijk van ons leven en moeten we erkennen, dat wij net zo snel na een gebed, nadat we met de Heere hebben gesproken, dan ook wij moeten oppassen dat we niet direct overgaan naar de orde van de dag en weer onze eigen plannetjes klaar hebben en weer van alles zelf gaan regelen. Zo zitten wij van nature in elkaar.

En Jacob stelt nogal een geschenk samen. Het is een zeer groot geschenk: 200 geiten, 20 bokken, 200 ooiën, 20 rammen, 30 zogende kamelen met veulens, 40 koeien, 10 stieren, 20 ezelinnen en 10 ezel hengsten, toch wel een beetje teveel van het goeie. Dat is toch niet normaal, het is een geschenk buiten alle proporties. Dat geschenk deelt hij dan ook nog in drie delen. Hij is zo gewiekst, want hij denkt, dat moet niet in een keer gegeven worden, nee er moet ruimte tussen die kudden. Als het ene geschenk geweest is, dan duurt dat even en dan komt er weer een volgend geschenk en even later komt er weer een geschenk aan. Al die knechten die die kudden drijven moeten zeggen: “Dit biedt uw knecht Jacob mijn heer Ezau aan.” Deze woorden hadden in feite totaal andersom moeten zijn.

Wat duidelijk is dat Jacob heel bevreesd is voor Ezau. Hij vergeet in de praktijk zijn vertrouwen te stellen op de Heere. In plaats dat hij zo gebeden heeft, en de Heere laat handelen, gaat hijzelf weer handelen. In plaats dat hij de Heere laat verzoenen, gaat hij zelf verzoenen en stuurt hij dat hele

geschenk richting Ezau, vers 20. Hij dacht namelijk, laat ik hem verzoenen met een geschenk, dat voor mij uitgaat. Daarna wil ik zijn aangezicht zien en misschien zal hij mij gunstig gezind zijn.

Het is echt een voorbeeld van een gelovige, die met twee naturen is behept, aan de ene kant zijn oude natuur, aan de andere kant weer zijn nieuwe natuur en daar tussen “heen en weer geslingerd” worden. De ene keer wandelt hij in het vlees, de volgende keer weer in de geest. Het vlees dat moeten wij beseffen, het vlees is altijd ongelovig, het vlees bekijkt de zaak alleen maar van beneden. Het vlees kan de zaak nooit van bovenaf bekijken. Het vlees gaat de Jacobs ladder nooit op, gaat nooit naar de Heere, kijkt nooit van bovenaf de ladder, vanuit de positie van de Heere naar beneden, maar kijkt alleen maar naar de situatie van de aardse kant.

Vaak zie je dat conflict zoals zich dat hier bij Jacob afspeelt in de gelovige terug, dat conflict tussen de geest en het vlees. Het conflict van onze Jacobs-natuur en onze Israëls-natuur. Vaak is het zo in het geloofsleven, dat wij eigenlijk hetzelfde zeggen, als die vader van die maanzieke knaap. Op een gegeven ogenblik, als vader van die maanzieke knaap, daar bij zijn jongen staat en de Heere Jezus Christus Die staat bij hem en Die vraagt dan aan die vader, gelooft gij? Dan zegt die vader: “Heer ik geloof, kom mijn ongelooft te hulp.” De Here Jezus staat bij hem en die vraagt dan aan die vader: “Geloof!” Dan zegt die vader: “Heere ik geloof, kom mijn ongelooft te hulp.”

Hij zegt “ik geloof”, maar zegt er direct bij: “Kom mijn ongelooft te hulp.” Dat is vaak het dubbele in ons leven, aan de ene kant, ja we geloven, maar zodra we in een situatie terecht komen en de Heere vraagt ons: “Geloof je, vertrouw je Mij?” En wij antwoorden: “Ja Heere ik geloof, ik vertrouw op U, maar kom mijn ongelooft te hulp.” Dat is het dubbele in ons leven. Dat is ook het dubbele hier in Jacobs leven.

Dan als hij alles gedaan heeft en met sluwheid en het met list de dingen te verzinnen. Ook als die kudden vertrokken zijn, dan blijft hij daar in de nacht over. Vers 21:

“Aldus ging het geschenk voor hem uit, maar zelf bleef hij die nacht in de legerplaats. 22 Toen stond hij in die nacht op, nam zijn beide vrouwen, zijn beide slavinnen en zijn elf zonen, en trok de doorwaadbare plaats van de Jabbok over; 23 Hij nam hen en deed hen de beek overtrekken, en hij bracht alles wat hij had naar de overzijde. 24 Zo bleef Jakob alleen achter. En een man worstelde met hem, totdat de dag aanbrak.”

Toen dat geschenk voor hem uitgegaan was, bleef hij die nacht daar. Dan moet je voorstellen dan ligt hij nog te woelen in zijn slaapplek, en dan midden in de nacht dan denkt hij: “Ik moet nog één ding doen. Laat ik toch maar alles wat ik heb, mijn vrouwen, mijn kinderen, alles wat mij dierbaar is, toch maar die beek overbrengen, misschien is het daar veiliger.” En midden in de nacht brengt hij iedereen over de Jabbok naar de andere kant. Als hij dan zo al zijn laatste voorzorgsmaatregelen, die hij kon nemen, heeft getroffen, blijft hij daar alleen achter.

Dan is daar opeens een heel vreemde man, die zomaar uit het niets opduikt, dan staat in vers 24b: “Een man worstelde met hem”. Jacobs worsteling, onze worsteling in het leven, is Gods worsteling met ons. Gods worsteling met u en met mij tegen mijn eigen verdorven natuur. Gods worsteling met ons, dat is een worsteling met ons vlees, ons vlees wat nooit opgeeft, wat zich nooit gewonnen geeft. Dat vlees is zo veerkrachtig als het maar zijn kan.

Zo bleef Jacob alleen achter. Nadat hij die laatste voorzorgsmaatregelen genomen had en iedereen over de Jabbok had laten trekken, was hij nog de laatste, die aan de overzijde achter bleef. Jabbok, dat betekent “leegmaken”. Je zou kunnen zeggen, door heel deze situatie, was Jacob leeggemaakt.

Hij had niets meer, hij bleef alleen achter, hij had zijn enorme geschenk van al die kudde, voor zich uitgezonden, dat was hij kwijt en alles wat hij verder nog had, had hij midden in de nacht wakker gemaakt en aan de overzijde van de Jabbok gebracht en hij had niets meer. Hij was daar alleen. Door de omstandigheden was hij a.h.w. een leeg man. Alles was hem uit de handen geslagen, alles leek nu zinloos.

Vaak in ons leven, als alles uit je handen geslagen lijkt, dan lijkt het allemaal verder zinloos, je bent alleen nog maar over en zo voelt het ook. Je voelt dat je verder niets meer kan doen aan de situatie. Maar als je dan helemaal alleen staat en helemaal alleen bent, dan grijpt God Zijn kans. Dat zie je hier, God grijpt dan de kans in ons leven, om ons te breken en ons te bouwen. Om a.h.w. op die ladder van Jacob, hem een trede hoger omhoog te laten gaan. Juist midden in die omstandigheden, midden in die narigheid, midden in die zorg, midden in die enorme angst, als we nergens meer op kunnen vertrouwen en het verder ook niet meer weten, dan laat Hij zien, dat Hij aanwezig is, en dan grijpt Hij Zijn kans om Zich aan ons te manifesteren.

En een man worstelde met hem. Een man, er wordt vaak in commentaren wel eens wat van de Man gemaakt. In Hosea wordt die episode aangehaald, Hosea 12:4-5:

“Hij streed tegen een engel en overwon. Hij weende en smeekte Hem om genade. Te Betel vond hij Hem, en daar sprak Hij met ons, 5 Namelijk de Heere, de God der heerscharen, wiens naam Here is.”

Hij streed met God. Hij streed met een Engel en overwon, hij weende en smeekte Hem om genade. Hij streed in zijn mannelijke kracht met God. Hij streed tegen een engel en overwon. Wie die Man hier is? “Hij streed met God”, staat hier in Hosea. In feite streed hij met Christus. Die Christus gestalte, die verschijning zag je ook bij Abraham, die daar op een middag, gewoon in zijn tent was en opeens kwamen daar drie mannen bij hem, die kwamen even op theevisite. Die waren op reis naar Sodom en Gomorra om daar een oordeel uit te voeren, zo staat het in Genesis 18. Het zijn drie mannen, later blijkt dat van die drie mannen er twee engelen waren, en dat zij daar in Sodom en Gomorra waren om Lot met zijn familie daaruit te redden, voor het oordeel over die steden zou komen. De derde blijkt wel degelijk de Heere te zijn, die uitdrukking over die man uit Genesis 18 die staat ook hier.

Die “Man” is een aanduiding van Christus. Als hij ook met die Man hier geworsteld heeft, dan merkt Jacob ook zelf op in Gen. 32:30:

“En Jakob noemde de plaats Pniël, want [zeide] [hij] ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn leven is behouden gebleven.”

Hij zegt dat ook letterlijk. Het is dus de Here Jezus Christus en niemand anders. Let er verder op, dat Jacob niet worstelt met die Man. Het is zo dat midden in de nacht, hij alleen nog aan de overzijde is en opeens komt daar een Man aan en Jacob begint zo met die Man te worstelen, want je leest in vers 24:

“Zo bleef Jakob alleen achter. En een man worstelde met hem, totdat de dag aanbrak.”

Die Man worstelde met Jacob. Let wel, Hij worstelde met “Jacob”. Hij worstelde niet met “Israël”, God strijdt nooit tegen de nieuwe natuur, tegen Gods natuur, die Hij ons geschonken heeft. Hij strijdt tegen onze oude natuur. Die Man strijdt met hem tot de dag aanbrak, de hele nacht door. Dat heeft Gods lankmoedigheid met ons, die strijd is lang, die strijd is zolang, die duurt de hele nacht door, totdat uiteindelijk de dag aanbreekt, niet eerder is die strijd voorbij. Die strijd is lang, want wij

verzetten ons daar tegen, wij geven ons niet zo gauw gewonnen, zoals Jacob zich niet gauw gewonnen gaf. Toen die Man zag dat Hij Jacob niet overmocht, sloeg Hij Jacob op zijn heupgewricht, zodat Jacobs heupgewricht ontwricht werd, terwijl hij met Hem worstelde.

Hier zie je hoe snel en hoe gemakkelijk de Heere Jacob kan overwinnen. Hij hoeft alleen maar een tikje te geven op zijn heupgewricht. Dat is het enige wat de Heere maar hoeft te doen, alleen maar zijn heupgewricht aan te raken en heel zijn heupgewricht is ontwricht. In één klap was Jacobs kracht om te worstelen volledig verdwenen. De Heere bracht in één klap een einde aan heel zijn krachtbron. De krachten zijn opeens 180 graden omgedraaid, alle weerstand is bij Jacob verbroken. Dan lezen we in vers 26:

“Toen zeide hij: Laat mij gaan, want de dageraad is gekomen. Maar hij (Jacob) zeide: Ik laat u niet gaan, tenzij gij mij zegent.”

Hier zie je hoe God tot Zijn doel komt in het leven van Jacob. Jacob kon maar één ding doen. Als bij een worsteling je hele heupgewricht wordt ontwricht, dan kan je niet meer worstelen, als je je dan niet ergens aan vastgrijpt dan val je om. Jacob moest zich vastgrijpen om niet om te kunnen vallen. Het zei a.h.w.: “Heere help mij ik val om.” Hij zocht steun bij die vreemde Man, wiens naam hij niet kende. Hij kon niet meer vertrouwen op eigen kracht. Hij kon alleen nog maar met zijn hele gewicht op de Heere leunen.

Dat is precies wat de Heere zo graag wil en dan hoor je Jacob zeggen: “Ik laat U niet gaan.” Dat is muziek in de oren van de Heere Jezus Christus, als wij zeggen: “Ik laat U niet gaan”, en ons aan Hem vast grijpen en alleen niet kunnen staan. Als wij midden in de moeilijkheden, in die zorgen, helemaal alleen staan, van iedereen verstoken en de omstandigheden ons allemaal uit de handen worden geslagen. Dit is iets nieuws voor Jacob, om dit te erkennen, de sluwe Jacob, de uitgekiende Jacob, die vertrouwde op eigen kunnen, die altijd zijn woordje klaar had om alles maar even te regelen. Nu kon hij niks meer regelen. “Ik laat U niet gaan, tenzij Gij mij zegent.”

“27 Daarop zeide hij tot hem: Hoe is uw naam? En hij zeide: Jakob. 28 Toen zeide hij: Uw naam zal niet meer Jakob luiden, maar Israël, want gij hebt gestreden met God en mensen, en gij hebt overmocht.”

Waarom vraagt de Heere zijn naam? Dat weet de Heere toch, maar daarmee benadrukt de Heere, wijst de Heere erop, wie hij van nature is. Hij moet zelf zeggen: “Ik ben Jacob, ik ben de hielenlichter.” wat letterlijk betekent: “Ik ben degene die anderen ten val brengt, die zo slim bezig is, die anderen probeert te verdringen, altijd in gevecht is met die ander, die altijd op eigen inzicht vertrouwt.”

Dan geeft de Heere hem een nieuwe naam. Hij geeft hem de naam Israël. Israël het eindigt op “el”. Alle woorden in de Bijbel die eindigen op “el” wijzen op God. “El” is de naam voor God. Zo ook *Isra-ël*. Ook het woord daar Saraï heeft in dit verband een mooie betekenis. Saraï betekent “prinses”. Daarom is Israël ook een prins, een prins van God d.w.z. vorst van God. God is De Vorst, God regeert in zijn leven i.p.v. dat hij hielenlichter was, een verdringer was, die anderen probeerde te slim af te zijn. Zo moest hij nu geheel en al vertrouwen op God. God Die beveelt, God is het Die het voor het zeggen heeft. God is De Vorst, hijzelf is de vorst van God.

Jacobs leven werd tot dusver gekenmerkt, dat hij alles buiten God om deed. Hij bad wel, hij was best oprecht en was best wel eerlijk, maar hij was altijd heel sluw en slim zelf bezig. Hij was Ezau te slim af geweest met een bord linzensoep. Zoals hij Izaäk te slim af was geweest, met

bemachtigen van de eerstgeboorte zegen, om zich voor te doen als zijn broer Ezau. Zo was hij Laban ook te slim af geweest en had hij zich heel veel kudden weten te verwerven.

“Gij hebt gestreden met God en mensen en gij hebt overmocht”. Wat bedoelt de Heere daarmee? Het is eigenlijk zo dubbel, de Heere zegt: “Gij hebt overmocht.” Wie is hier de overwinnaar van deze worsteling? De Heere is toch de overwinnaar, de Heere raakt hem toch aan zijn heup. Jacob heeft toch verloren en toch zegt de Heere: “Gij hebt met God en met mensen gestreden en je hebt overmocht.” Jacob wankelt hier. Vanaf hier kan hij zich bijna niet meer staande houden en is hij naar de mens gesproken de verliezer, als je verloren hebt op deze wijze. Maar in het oog van God ben je winnaar.

Jacob heeft hier geleerd, wat het wil zeggen, om een Israël te worden, een vorst van God te worden. Jacob is gebroken, Jacob is ontwricht, maar Jacob staat hier als een Israël, als een vorst van God. Jacob is hier gevallen, Jacob is hier overmeesterd, maar God heeft hem gebracht tot een hoger plan, op een hogere trede op de ladder. Als Jacob was hij bevreesd voor Ezau, maar als Israël staat hij als een vorst Gods, ver boven Ezau, onafhankelijk vertrouwend op zijn God. Wetende wat tegen Izaäk is gezegd betreffende het eerstgeboorterecht. Wetende dat niet hij de knecht is en Ezau de heer, maar dat hij de heer is en Ezau de knecht.

Nu kan hij de confrontatie ook aan met zijn broer Ezau, mank als hij was, maar hij was wel een vorst Gods. Er was iets veranderd in zijn leven, hij leerde niet meer op zijn eigen oude natuur te vertrouwen, op zijn eigen inzicht te vertrouwen, maar zijn vertrouwen te stellen op de Heere, zijn God. Hij leerde te gaan staan in geloof, als een vorst Gods, en dan heb je gewonnen. Als je zelf door Gods genade en in Gods worsteling hebt opgegeven. Omdat God in je overmocht, hebben wij in Christus overwonnen.

Dan zegt hij tegen de Heere:

“Daarop vroeg Jakob: Zeg mij toch uw naam. Maar Hij antwoordde: Waarom vraagt gij toch naar mijn naam? En hij zegende hem daar.”

Jacob noemde die plaats Pniël, want hij zeide: “Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn leven is behouden gebleven.” Hoe kenmerkend, als je de Heere van aangezicht tot aangezicht hebt gezien, en je bent zelf gebroken geworden, waardoor je dan een vorst van God geworden bent, dat je zelf minder wordt in je leven, dat je dan een trede omhoog gaat op de ladder.

Dan gebeurt het, de zon ging over hem op en hij ging mank aan zijn heup. De zon ging over zijn leven op. De zon gaat net zo goed over ons leven op, zodra we gaan staan in het geloof. Wanneer we leren om niet meer te vertrouwen op eigen inzicht, maar ons vertrouwen stellen op de Heere God. Dan is alles anders, dan zijn de omstandigheden nog steeds dezelfde, maar dan is de zon over ons leven opgegaan, alles staat daardoor in een ander licht. Je benadert de situaties in je leven niet meer van beneden, je benadert die door het geloof van boven. Je leert te kijken met de geestelijke ogen, die je van de Heere mag ontvangen. Opeens word je heel rustig, want God is in je leven gekomen.

Je mag alles wat je in je leven overkomt, leggen in de handen van de Vader, wat Hij doet is goed. Je laat God tot Zijn doel komen in je leven. De zon gaat dan over je leven op. Dan komt er een jubel en blijdschap in je hart. Ondanks die omstandigheden in je leven die helemaal niet roepen om blijdschap en jubelen, dan is toch de Heere Jezus Christus dicht nabij. Dat geeft je hemelse vreugde. De zon ging over Jacob op ondanks dat hij mank ging aan zijn heup. Daarom eten de Israëlieten de heupspier niet, die op het heupgewricht ligt, omdat God Jacob op zijn heupspier geslagen had. Hij

ging mank aan zijn heup, het vlees is er, het vlees blijft er.

Wat doet de Heer met die worsteling in ons leven? De Here wacht Zijn kans af, in die momenten als we alleen zijn, dan slaat Hij ons aan de heup, dan stelt Hij a.h.w. in ons leven, het vlees buiten werking, zodat we niet meer uit het vlees leven, maar wandelen in de geest, wandelen in de nieuwe natuur. Maar het vlees blijft, het vlees is er altijd, maar het is buiten werking, het is mank.

Als het goed is zijn we net als Jacob en worden we er steeds aan herinnerd in het leven. Jacob is er voortdurend aan herinnerd, elke dag als hij opstond, oh die heup, ik kan er niet op leunen, ik ben mank.

Zo moeten ook wij slepend door het gaan met ons vlees en er niet op vertrouwen. Laat het dood, het werkt niet, het is buiten werking gesteld, maar vertrouw op de geest en ga wandelen. Zo moest hij leren wandelen, niet alleen hij, ook een heel volk, een heel volk Israël. Daarom staat er: “En zij eten de heupspier niet, die op het heupgewricht ligt.” Een heel volk moest zich daar aan houden.

Ook wij moeten ons er aan houden, stel niet je vertrouwen op het vlees, vertrouw op de Heere alleen, dát moeten we leren. Zo moeten we opwassen en mogen we leren van onze Jacob, die een Israël werd en mogen we staan in het geloof in alle omstandigheden. AMEN